

(Ministru kabineta
2009.gada 27.augusta
rīkojuma Nr.589)

**Latvijas Republikas
Izglītības un zinātnes ministrija**

**JAUNATNES POLITIKAS VALSTS PROGRAMMA
2009.-2013.GADAM
(INFORMATĪVĀ DAĻA)**

Rīga, 2009

SATURS

Tekstā lietotie saīsinājumi	3
Programmas sasaiste ar valdības un ministrijas prioritātēm un apstiprinātajiem plānošanas dokumentiem.....	4
Programmā lietoto terminu skaidrojums	4
Programmas mērķis un prioritārie rīcības virzieni	5
I. Jaunatnes politikas koordinācija.....	7
1. Sadarbības un darbības saskaņotības veicināšana jaunatnes politikā valsts mērogā un izpratnes par jaunatni palielināšana	9
2. Pašvaldību darba ar jaunatni īstenošanas atbalstīšana	10
3. Jauniešu informētības palielināšana	14
4. Starptautiskās sadarbības attīstīšana	16
II. Jauniešu līdzdalība un brīvā laika lietderīga izmantošana	19
1. Atbalsts jauniešu līdzdalībai	21
2. Jauniešu brīvprātīgā darba attīstība	23
3. Jauniešu iesaistīšanās fiziskajās aktivitātēs, sportā un kultūras dzīvē.....	25
4. Jauniešu iesaistīšanās bērnu un jauniešu nometnēs	27
III. Jauniešu sociāli ekonomiskās izaugsmes, konkurētspējas un iekļaušanās sabiedrībā veicināšana.....	29
1. Jauniešu veselības situācijas uzlabošana	32
2. Izglītošanās aspekti un mobilitātes programmas	33
3. Atbalsts jauniešu nodarbinātībai.....	41
4. Jauniešu uzvedības tiesiskie aspekti un vardarbības pret jauniešiem mazināšana.....	44
5. Jauniešu sociālās aizsardzības nodrošināšana.	48
Programmas ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem.....	50
Turpmākās rīcības raksturojums.....	51

Tekstā lietotie saīsinājumi

<i>AM</i>	- Aizsardzības ministrija
<i>AJIA</i>	- Latvijas – Šveices sadarbības programmas ietvaros īstenotais projekts „Atbalsts jauniešu iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos Latvijas reģionos”
<i>CSP</i>	- Centrālā statistikas pārvalde
<i>EP</i>	- Eiropas Padome
<i>ES</i>	- Eiropas Savienība
<i>IEM</i>	- Iekšlietu ministrija
<i>IeVP</i>	- Ieslodzījuma vietu pārvalde
<i>IZM</i>	- Izglītības un zinātnes ministrija
<i>JSPA</i>	- Valsts aģentūra “Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra”
<i>KM</i>	- Kultūras ministrija
<i>LM</i>	- Labklājības ministrija
<i>LPS</i>	- Latvijas Pašvaldību savienība
<i>LTMC</i>	- Latvijas tiesnešu mācību centrs
<i>MK</i>	- Ministru kabinets
<i>NVA</i>	- Nodarbinātības valsts aģentūra
<i>NVO</i>	- Nevalstiskās organizācijas
<i>RAPLM</i>	- Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
<i>TA</i>	- Tiesu administrācija
<i>TM</i>	- Tieslietu ministrija
<i>UGF</i>	- Uzturlīdzekļu garantiju fonds
<i>VISC</i>	- Valsts izglītības satura centrs
<i>VM</i>	- Veselības ministrija
<i>VP</i>	- Valsts policija
<i>VOAVA</i>	- Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra
<i>VPD</i>	- Valsts Probācijas dienests

Programmas sasaiste ar valdības un ministrijas prioritātēm un apstiprinātajiem attīstības plānošanas dokumentiem.

IZM ir izstrādājusi Jaunatnes politikas valsts programmu 2009.-2013.gadam (turpmāk – programma) saskaņā ar Jaunatnes politikas pamatnostādņēs 2009. – 2018.gadam (turpmāk – pamatnostādnes) noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 20.aprīļa rīkojuma Nr.246 „Par Jaunatnes politikas pamatnostādņēm 2009.-2018.gadam” 4.1.apakšpunktu. Programma izstrādāta atbilstoši starptautiskajām rekomendācijām un labās prakses piemēriem jaunatnes jomā, tajā skaitā EP un ES sadarbības ietvaros pieņemtajām rezolūcijām un rekomendācijām jaunatnes jomā.

Programma izstrādāta, ņemot vērā „Jaunatnes politikas valsts programmas 2005.-2009.gadam” (apstiprināta MK 2005.gada 24.aprīļa sēdē, prot.Nr.23, 35.§) vidusposma izvērtējumu.

Programmā lietoto terminu skaidrojums

Programmā lietoti termini atbilstoši Jaunatnes likumā un pamatnostādņēs lietotajiem terminiem. Papildus programmā lietoti šādi termini:

Jauniešu centrs	- viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Centrs ir īpaši nozīmīgs posms starp „neaktīvo” un „aktīvo” jauniešus, tā ir vieta, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide. Centrs jaunatnes jomā sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām (tajā skaitā dažādām pašvaldību institūcijām, jaunatnes organizācijām, kā arī ar valsts pārvaldes iestādēm).
Jauniešu informācijas punkts	- vieta, kur jauniešiem tiek nodrošināta piekļuve jauniešu vajadzībām un interesēm atbilstoši informācijai, veicinot jauniešu lietderīga brīvā laika izmantošanas iespējas un jauniešu veiksmīgu iekļaušanos sabiedrībā, palīdzot risināt jauniešu problēmas un īstenojot jauniešu ieceres.
Jaunatnes pētnieks	- persona, kura zinātnisko vai politisko mērķu sasniegšanai pēta situāciju jaunatnes jomā, jaunatnes politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī jauniešus kā atsevišķu mērķauditoriju.

Programmas mērķis un prioritārie rīcības virzieni

Programmas mērķis ir nodrošināt pamatnostādņu īstenošanu 2009. – 2013.gadā.

Programmā ir definēti pasākumi, lai sasniegtu jaunatnes politikas mērķi - uzlabot jauniešu dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, atbalstot darbu ar jaunatni un nodrošinot jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, kas noteikts pamatnostādņēs.

Lai sasniegtu jaunatnes politikas mērķi, pamatnostādņēs tika izvirzīti šādi jaunatnes politikas apakšmērķi, kas vienlaikus ir programmas apakšmērķi:

1. attīstīt jaunatnes politikas koordināciju, veicinot jaunatnes politikas īstenošanā iesaistīto personu sadarbību un darbības saskaņotību, atbalstot darbu ar jaunatni īstenošanu pašvaldībās, veicinot jaunatnes informētības palielināšanos un izpratni par jaunatni, kā arī pilnveidojot starptautisko sadarbību jaunatnes politikā;
2. veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, jaunatnes organizācijās un jauniešu iniciatīvu grupās, kā arī iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā, fiziskās aktivitātēs un kultūras dzīvē;
3. veicināt jauniešu sociāli ekonomisko izaugsmi, konkurētspēju un iekļaušanos sabiedrībā.

Politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji to sasniegšanai

Īstenojot programmu, ir paredzēts sasniegt šādus pamatnostādņēs noteiktos politikas rezultātus:

Nr. p.k	Politikas rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Rezultatīvie rādītāji	
			2009	2013
1.	Palielinās vidējais jauniešu dzīves kvalitātes pašvērtējums.	Jauniešu īpatsvars (%), kuri novērtē savu dzīves kvalitāti kā labu.	39.8 ¹	41
2.	Nodrošināta vienota sistēma jaunatnes politikas īstenošanai un koordinācijai valsts un pašvaldību mērogā.	Palielinās pašvaldību īpatsvars (%), kurās darba ar jaunatni īstenošana atbilst vispārējiem rādītājiem jaunatnes politikas vērtēšanai pašvaldībās. ²	-	7%
		Samazinās jauniešu īpatsvars (%), kas uzskata, ka informācijas trūkums ir kavējošs faktors viņu	26.9 ³	23.9

¹ Pēc Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas pasūtījuma veiktā SKDS aptauja 2008.gada aprīlis – augusts.

² Vispārējie rādītāji jaunatnes politikas vērtēšanai pašvaldībās ir Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas izstrādāts dokuments, kam ir rekomendējošs statuss. Tie ir izstrādāti, lai veicinātu jaunatnes politikas īstenošanu vietējā līmenī, kas balstīta uz labās prakses piemēriem Latvijas pašvaldībās, kā arī ES un EP dalībvalstīs, 2008.gads. 2009.gadā tiks uzsākta pašvaldību darba ar jaunatni analīze atbilstoši Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas izstrādātajiem vispārējiem rādītājiem jaunatnes politikas vērtēšanai pašvaldībās

³ Atbilstoši pētījuma "Jauniešu sociālās un politiskās darbības izpēte Latvijā", 2007, metodoloģijai, 117.lp.

		līdzdalībai dažādās sabiedriskās, sociālās un politiskās aktivitātēs.		
		Panākta vienošanās ar valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm par tiem datiem, kurus nepieciešams vākt, lai iegūtu statistiku par jauniešiem.	-	80%
3.	Palielinās jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.	Jauniešu īpatsvars (%), kuri uzskata, ka viņiem ir lielas vai visas iespējas pavadīt brīvo laiku tā, kā viņi vēlas.	65.3 ⁴	67
		Jauniešu īpatsvars (%) jaunatnes organizācijās un jauniešu iniciatīvu grupās.	10,5 ⁵	12
		Jauniešu īpatsvars (%), kuri ir iesaistīti kādās brīvprātīgā darba aktivitātēs	12 ⁶	15
		Jauniešu īpatsvars (%), kuri ir pasīvi jebkāda veida aktivitātēs ⁷	34 ⁸	29
		Jauniešu īpatsvars (%) vecumā no 15 līdz 24 gadiem, kuri nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm vismaz pusstundu divas vai trīs reizes nedēļā	27,2 ⁹	35%
4.	Jauniešiem nodrošināta vieglāka pāreja no bērna pieaugušā statusā, nodrošinot labāku veselību, sociāli ekonomisko izaugsmi un konkurētspēju.	Jauniešu hospitalizāciju skaits uz 100 iedzīvotājiem.	15,04	13,94
		Vidējais jaunatnes bezdarba rādītājs Latvijā (%).	13 ¹⁰	12
		Jauniešu skaits no visiem notiesātajiem un apcietinātajiem.	2148	3% ¹¹

Ja programmas īstenošanai netiks piešķirts atbilstošs nepieciešamais finansējums, attiecīgos politikas rezultātus nebūs iespējams sasniegt un īstenosies pamatnostādnēs minētās sekas saistībā ar jauniešu dzīves kvalitātes un vispārējās situācijas pasliktināšanos jaunatnes jomā.

⁴ Atbilstoši pētījuma "Jauniešu sociālās un politiskās darbības izpēte Latvijā", 2007, metodoloģijai, 72.lp.

⁵ Pēc Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas pasūtījuma veiktā SKDS aptauja 2008.gada aprīlis – augusts.

⁶ Analytical Report „A survey among young people aged between 15-30 in the European Union”, 2007.gada februāris, p.27.

⁷ Tas gan nenozīmē, ka viņi nepiedalās nekur un nekad, bet viņu aktivitāšu loks ir ļoti ierobežots un visbiežāk aprobežojas ar pāris skolas vai kultūras un izklaides pasākumu apmeklēšanu, bet aktīva līdzdalība šiem jauniešiem nav raksturīga.

⁸ Jauniešu sociālās un politiskās darbības izpēte Latvijā, 2007., 97lpp.

⁹ Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums, 2006. I.Pudule, A.Villeraša, D.Grīnberga. B.Velika, N.Tilgale, V.Dzērve, S.Zīle, H.Konttinen, R.Prattala. – Helsinki: 2007.

¹⁰ 03.03.2008, Employment in Europe report,

http://ec.europa.eu/employment_social/employment_analysis/employ_2007_en.htm; skatīts: 02.06.2008.).

¹¹ Samazinājums attiecībā pret 2009.gada rādītāju.

I. Apakšmērķis. Jaunatnes politikas koordinācija

Ņemot vērā to, ka jaunatnes politika pēc būtības ir starpnozaru sadarbības politika, jaunatnes politikas koordinācijas procesam ir jābūt precīzi definētam un tieši vai netieši saistītam ar visām valsts politikas jomām, kurām ir ietekme uz jaunatni. Ja jaunatnes politikas koordinācijas process nav precīzi noteikts, veidojas situācija, kurā valsts pārvaldes vai pašvaldību iestādes savstarpēji nesaskaņo savas darbības, un izstrādā un īsteno politiku ar sadrumstalotu vai pārklājošos ietekmi uz jaunatni.

Jaunatnes politikas koordinācija ietver šādus būtiskākos aspektus:

- 1) jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā iesaistīto personu sadarbība un darbības saskaņotība (horizontālais aspekts), izstrādājot vai pilnveidojot tiesību aktus, īstenojot pasākumus un nodrošinot finansējumu aktivitātēm, kas saistītas ar jaunatnes politiku, tajā skaitā nodrošinot labākas zināšanas un izpratni par jaunatni;
- 2) atbalsts pašvaldībām darba ar jaunatni īstenošanai (vertikālais aspekts), ietverot valsts atbalstu, tajā skaitā metodisko atbalstu pašvaldībām;
- 3) jaunatnes informācijas sistēmas pilnveide, nodrošinot informācijas koordināciju starp jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām un jauniešu informētības palielināšanu;
- 4) starptautiskās sadarbības koordinācija, kas nodrošina Latvijas jaunatnes politikas rezultātu izplatīšanu, labās prakses apmaiņu un saskaņotību ar starptautiskās jaunatnes politikas nostādnēm.

Atbilstoši jaunatnes politikas koordinācijas būtiskākajiem aspektiem ir izvirzīti galvenie rīcības virzieni, noteikti rīcības virzienu uzdevumi un plānotie rezultāti.

Galvenie rīcības virzieni un plānotie darbības rezultāti jaunatnes politikas koordinācijas dimensijā

1. Rīcības virziens - sadarbības un darbības saskaņotības veicināšana jaunatnes politikā valsts mērogā un izpratnes par jaunatni palielināšana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Pilnveidota jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā iesaistīto personu sadarbība un izpratne par jaunatnes politikas būtību, mērķiem un uzdevumiem, nodrošināta regulāra jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā iesaistīto sadarbība.
- Valsts pārvaldes iestādes, īstenojot jaunatnes politiku kompetences ietvaros, izvērtē nozares politikas ietekmi uz jaunatni un paredz pasākumus, projektus vai programmas jaunatnes mērķa grupai.
- Nodrošināts regulārs situācijas monitorings, kvalitatīva izpēte un aktuāla un vienota statistika par jauniešiem dažādos aspektos visās valsts politikas jomās.

2. Rīcības virziens - pašvaldību darba ar jaunatni īstenošanas atbalstīšana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Pašvaldībās pilnveidota institucionālā sistēma, lai nodrošinātu darbu ar jaunatni.
- Pilnveidots valsts atbalsta mehānisms pašvaldību darba ar jaunatni īstenošanai.
- Pašvaldībās uzlabojusies darba ar jaunatni īstenošanas kvalitāte un darba ar jaunatni ilgtermiņa ietekme uz jauniešu dzīves kvalitāti.

3. Rīcības virziens - jauniešu informētības palielināšana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Jaunieši ir informēti par savām tiesībām, pienākumiem un atbildību un saņem jauniešu vajadzībām un attīstībai nepieciešamo informāciju.
- Uzturēta, regulāri aktualizēta dažāda veida, viegli uztverama, pārskatāmi strukturēta informācija jaunatnes jomā.
- Paplašināts un attīstīts jaunatnes informācijas punktu tīklojums reģionos un pilnveidota jaunatnes lietu speciālistu kompetence jaunatnes informācijas jomā.
- Informācijas trūkums vairs nav būtiskākais šķērslis nepiedalīties lēmumu pieņemšanā un dažādās sabiedriskās dzīves aktivitātēs.

4. Rīcības virziens - starptautiskās sadarbības attīstīšana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Pilnveidota jaunatnes politika Latvijā, balstoties uz rekomendāciju un labās prakses piemēru apmaiņu un izvērtēšanu.
- Nodrošināta Latvijas pārstāvniecība starptautiskās institūcijās un sadarbības tīklos jaunatnes jomā (tajā skaitā jauniešu pārstāvniecība)
- Latvijas nacionālās pozīcijas par ES politikas jautājumiem jaunatnes jomā saskaņotas ar jauniešiem.
- Attīstīta divpusējā un daudzpusējā sadarbību jaunatnes politikā.
- Veicināta un nodrošināta jauniešu līdzdalība ES programmās un starptautiskos projektos.
- Jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā cieša sadarbība ir ar EP un ES institūcijām, lai palielinātu jaunatnes politikas īstenošanas efektivitāti.
- Veicināta Latvijas starptautiskā atpazīstamība jaunatnes jomā.

Nr.p.k.	Pasākumi	Izpildes termiņš	Finansējums (Ls)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcija	Rezultatīvie rādītāji
1. Rīcības virziens - sadarbības un darbības saskaņotības veicināšana jaunatnes politikā valsts mērogā un izpratnes par jaunatni palielināšana						
1.1.	Veicināt un nodrošināt jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā iesaistīto personu efektīvu savstarpējo sadarbību un operatīvu informācijas apmaiņu jaunatnes politikas izstrādes un īstenošanas procesā.					
1.1.1.	Reizi gadā informēt valsts institūcijas Jaunatnes konsultatīvās padomes ietvaros un pašvaldību pārstāvjus LPS pasākumu ietvaros par jaunatnes politikas aktualitātēm un attīstību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	AM/ LM/ IeM/ VM/ TM/ LPS/ NVO LPS	1. Informēto institūciju skaits. 2. Informēto pašvaldību pārstāvju skaits.
1.2.	Panākt vienošanos ar valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm par tiem datiem, kurus nepieciešams vākt, lai iegūtu statistiku par jauniešiem.					
1.2.1.	Izstrādāt informatīvo ziņojumu par jaunatnes statistikas informācijas vākšanu un apkopošanu.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Visas ministrijas/ Pašvaldības/ NVO	MK iesniegts informatīvais ziņojums par jaunatnes statistikas informācijas vākšanu un apkopošanu.
1.3.	Attīstīt regulāru situācijas monitoringu, izpēti un analīzi jaunatnes politikā.					
1.3.1.	Nodrošināt pastāvīgu jaunatnes situācijas monitoringu.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Katru gadu veikts monitorings - aptauja jaunatnes jomā, lai identificētu pamatnostādnēs noteikto politikas un darbības rezultātu sasniegšanu.
1.3.2.	Īstenot pētījumus un nodrošināt pētījumu īstenošanas koordināciju par būtiskiem jaunatnes politikas aspektiem un jauniešu dzīves kvalitāti.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	Visas ministrijas	1. Pētījumu skaits nozaru politikas ietvaros, kuru mērķauditorija ir jaunieši. 2. 2010. un 2013.gadā veikti pētījumi par jauniešu dzīves kvalitātes vērtējumu.

1.3.3.	Īstenot zinātnisko konferenci par jaunatnes politikas pētniecības attīstību Latvijā.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Konferences dalībnieku skaits.
1.3.4.	Atbalstīt jaunatnes pētnieku tīklojuma izveidi Latvijā.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Jaunatnes pētnieku skaits, kuri ir iesaistījušies tīklojumā.
1.3.5.	Izstrādāt jauniešu dzīves kvalitātes rādītāju „Jaunatnes attīstības indekss”.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	EM, Centrālā statistikas pārvalde	1. 2010., 2011.gadā izstrādāta metodika Jaunatnes attīstības indeksam un tā pielietošanai. 2. Katru otro gadu pilotprojekta ietvaros (2011., 2013.gadā) tiek noteikts „Jaunatnes attīstības indekss”.
1.3.6.	Izvērtēt jaunatnes politikas īstenošanu pašvaldībās atbilstoši „Vispārējiem rādītājiem darba ar jaunatni vērtēšanai pašvaldībās”.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	Pašvaldības	1. Izvērtēto pašvaldību skaits. 2. 2012.gadā noteikts pašvaldību jaunatnes politikas reitings. 3. 2013.gadā tiek veikts visu pašvaldību aptverošs pētījums.
2. Rīcības virziens - pašvaldību darba ar jaunatni īstenošanas atbalstīšana						
2.1.	Pilnveidot valsts atbalsta mehānismu pašvaldību institucionālās sistēmas vienmērīgai attīstībai.					
2.1.1.	Veidot jauniešu centrus.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	2013.gadā izveidoti 20 jauniešu centri.
2.1.2.	Pilnveidot jauniešu centru materiāltehnisko bāzi un darbību.	2009. -2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	Atbalstīto jauniešu centru materiāltehniskās bāzes un darbības pilnveides projektu skaits.
2.1.3.	Izveidot jauniešu centrus AJIA ietvaros.	2010.-2013. (2016.)	Šveices finanšu instruments	IZM	Pašvaldības	Izveidoti 10 multifunkcionāli jauniešu centri.

2.1.4.	Atbalstīt pašvaldībās jaunatnes lietu speciālistu skaita palielināšanos.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaunatnes lietu speciālistu skaits. 2. Pieredzes apmaiņas semināros apmācīto jaunatnes speciālistu skaits. 3. Saskaņā ar MK 2008.gada 16.decembra noteikumiem Nr.1047 apmācīto jaunatnes lietu speciālistu skaits. 4. Uz 2013.gadu pašvaldību īpatsvars, kurās ir jaunatnes lietu speciālists vai noteikta institūcija, kas ir atbildīga par darbu ar jaunatni īstenošanu un koordinēšanu pašvaldībā ir 60%.
2.1.5.	Atbalstīt pašvaldību jaunatnes konsultatīvo padomju veidošanos.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	Pašvaldības	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāts paraugnolikums pašvaldību jaunatnes konsultatīvo padomju darbībai. 2. 2010.gadā izstrādāti metodiskie ieteikumi par pašvaldību jaunatnes konsultatīvi padomju veidošanu un darbību. 3. Organizēto pasākumu skaits, lai veicinātu pašvaldību jaunatnes konsultatīvo padomju veidošanos un pieredzes apmaiņu (no 2010.gada). 4. 2013.gadā vismaz 50% pašvaldību ir izveidotas pašvaldību jaunatnes konsultatīvās padomes.
2.1.6.	Atbalstīt pašvaldību jauniešu domju veidošanos.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	Pašvaldības	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāts paraugnolikums pašvaldību jauniešu domju darbībai. 2. 2010.gadā izstrādāti metodiskie ieteikumi par pašvaldību jauniešu domju veidošanu un darbību. 3. Organizēto pasākumu skaits, lai veicinātu pašvaldību jauniešu domju veidošanos un pieredzes apmaiņu (no 2010.gada). 4. 2013.gadā vismaz 50% pašvaldību ir izveidotas pašvaldību jauniešu domes.

2.2.	Nodrošināt valsts atbalstu pašvaldībām darba ar jaunatni īstenošanā, sekmējot reģionu vienmērīgu attīstību, attīstības plānošanu darbā ar jaunatni un saskaņotas jaunatnes politikas īstenošanu Latvijā.					
2.2.1.	Atbalstīt pasākumus pašvaldībās darbā ar sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem.	2009. 2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1. 2009.gadā atbalstīti 7 projekti. 2. 2011.gadā atbalstīti 10 projekti.
2.2.2.	Nodrošināt metodisko atbalstu pašvaldībām jauniešu centru veidošanā un darbības nodrošināšanā.	2009.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1.2009.gadā izstrādātas vadlīnijas par jauniešu centru izveidi. 2. 2010.gadā izstrādāti metodiskie ieteikumi un vadlīnijas par jauniešu centru darbību. 3.Veikto uzraudzības vizīšu skaits.
2.2.3.	Sniegt atbalstu pašvaldībām attīstības plānošanas dokumentu izstrādē darbam ar jaunatni.	2011.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1. Izvērtēto pašvaldību darba ar jaunatni attīstības plānošanas dokumentu skaits atbilstoši pamatnostādņēm. 2. 2013.gadā organizētas apmācības katrā plānošanas reģionā attīstības plānošanas dokumentu analīzei un pilnveidei. 3. 2013.gadā 40% pašvaldību ir izstrādāti attīstības plānošanas dokumenti darbam ar jaunatni vai darba ar jaunatni organizēšanas jautājumi iekļauti kādā no pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem.
2.2.4.	Īstenot apmācību programmas par jauniešiem aktuāliem jautājumiem jauniešu centros.	2009. 2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1. Īstenoto programmu skaits. 2. Iesaistīto jauniešu skaits apmācību programmās.
2.2.5.	Īstenot vienaudžu apmācības programmas AJIA ietvaros. Īstenot jauniešu apmācības programmas par savstarpējo konfliktu risināšanu AJIA ietvaros.	2010. - 2013. (2016.)	Šveices finanšu instruments	IZM	Pašvaldības	1. Īstenoto programmu skaits. 2. Iesaistīto jauniešu skaits apmācību programmās.

	Īstenot apmācības jauniešiem par sadarbības un komunikācijas prasmēm AJIA ietvaros.					
2.3.	Attīstīt pašvaldību darbinieku profesionalitāti darba ar jaunatni īstenošanā.					
2.3.1.	Atbalstīt profesionālās augstākās izglītības jaunatnes lietu speciālista kvalifikācijas iegūvi.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāto profesionālās augstākās izglītības apmācību programmu skaits jaunatnes lietu speciālista kvalifikācijas iegūšanai.
2.3.2.	Nodrošināt jaunatnes lietu speciālistu metodisko vadību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Metodisko ieteikumu skaits. 2. Sniegto konsultāciju skaits.
2.3.3.	Atbilstoši MK 2008.gada 16.decembra noteikumiem Nr.1047 organizēt jaunatnes lietu speciālistu apmācības.	2009.-2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	Apmācīti vismaz 50 jaunatnes lietu speciālisti atbilstoši apmācību programmai.
2.3.4.	Organizēt jauniešu centru vadītāju un darbinieku apmācības.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1. No 2009. – 2013.gadam katru gadu notikušas vismaz 4 jauniešu centru vadītāju un darbinieku apmācības. 2. Katrās apmācībās piedalās vismaz 25 jauniešu centru vadītāji un darbinieki.
2.3.5.	Nodrošināt pašvaldību darbā ar jaunatni iesaistīto personu izglītošanu par jaunatnes politikas aktualitātēm (sociālie pedagogi, sociālie darbinieki, pašvaldību policisti u.c.).	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1. Apmācību skaits. 2. Apmācīto darbā ar jaunatni iesaistīto personu skaits.
2.3.6.	Īstenot apmācības darbā ar jaunatni iesaistītajām personām AJIA ietvaros.	2010.-2013. (2016.)	Šveices finanšu instruments.	IZM	Pašvaldības	1. Apmācību skaits. 2. Apmācīto darbā ar jaunatni iesaistīto personu skaits.

2.3.7.	Organizēt reizi divos gados konkursu darba ar jaunatni balvas pasniegšanai par labākajiem sasniegumiem darbā ar jaunatni.	2011. 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības/ NVO	1. 2011. un 2013.gadā organizēts pasākums, kura ietvaros tiek apbalvoti labākie jaunatnes darbinieki/ darba ar jaunatni projekti. 2. Apbalvoti 10 labākie jaunatnes darbinieki un 10 darba ar jaunatni projekti.
3. Rīcības virziens - jauniešu informētības palielināšana						
3.1.	Nodrošināt aktuālas, viegli uztveramas informācijas un bezmaksas konsultāciju pieejamību jauniešiem (tajā skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem) par viņu tiesībām, pienākumiem, atbildību un iespējām.					
3.1.1.	Veikt informatīvas kampaņas par jauniešiem aktuālām tēmām.	2010.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Visas ministrijas	1. Informēto jauniešu skaits. 2. 2013.gadā 70% no valsts pārvaldes iestādēm regulāri kompetences ietvaros informē jauniešus par jauniešiem aktuālām tēmām. 3. Uz 2013.gadu īstenotas vismaz 2 informatīvas kampaņas par jauniešiem aktuālām tēmām dažādos jaunatnes politikas aspektos.
3.1.2.	Pilnveidot portālu www.jaunsardze.gov.lv , lai nodrošinātu jauniešu informētību par iespējām darboties Jaunsardzē ar portāla starpniecību.	2009.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	AM		Portāla apmeklētāju skaits.
3.1.3.	Popularizēt portālu www.jaunatneslietas.lv sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu vidū.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Portāla apmeklētāju skaits.
3.1.4.	Sagatavot metodisko materiālu skolēnu projektu nedēļu aktivitāšu organizēšanai.	2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāts metodiskais materiāls skolēniem un skolotājiem par skolēnu projektu nedēļu aktivitāšu organizēšanu.
3.2.	Apjaunināt, atbalstīt un attīstīt jaunatnes informācijas punktu tīklojumu reģionos un regulāri profesionāli pilnveidot jaunatnes lietu speciālistu kompetenci jaunatnes informācijas jomā.					

3.2.1.	Veidot informācijas punktus jauniešu centros (skat. I sadaļas 2.1.1. apakšpunktu).	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1. Ikgadēji tiek izveidoti vismaz 5 informācijas punkti jauniešu centros. 2. 2013. gadā darbojas 81 informācijas punkts jauniešu centros.
3.2.2.	Izstrādāt informācijas punktu izveides vadlīnijas.	2009.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādātas informācijas punktu izveides vadlīnijas.
3.2.3.	Izglītot informācijas punktu darbiniekus (jaunatnes lietu speciālistus) jaunatnes informācijas jomā.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izglītoto informācijas punktu darbinieku skaits.
3.3.	Uzturēt un pilnveidot jaunatnes politikas portālu www.jaunatneslietas.lv.					
3.3.1.	Administrēt un pilnveidot jaunatnes politikas portālu www.jaunatneslietas.lv	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Katru gadu portālā www.jaunatneslietas.lv tiek ievietotas vismaz 800 ziņas par jauniešiem aktuālām tēmām. 2. Portālā www.jaunatneslietas.lv ir nodrošināta pamatinformācija par jaunatnes politiku krievu un angļu valodās. 3. Portāla www.jaunatneslietas.lv apmeklētāju skaita palielinājums. 4. Tiek veikta regulāra portāla www.jaunatneslietas.lv apmeklētāju interaktīvā anketēšana (no 2010.gada). 5. 2013.gadā par 20% pieaudzis portālā ievietoto ziņu skaits gadā.

3.3.2.	Pielāgot jaunatnes politikas portālu www.jaunatneslietas.lv jauniešu ar funkcionāliem un garīga rakstura traucējumiem lietošanas vajadzībām.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Portāls www.jaunatneslietas.lv ir pielāgots atbilstoši e-vides pieejamības standartiem: -vieglās valodas standartiem; - WCAG 2.0 standartiem; -AA līmeņa pieejamības standartiem; -CSS standartiem. 2. Jaunatnes politikas portālā www.jaunatneslietas.lv vieglajā valodā ievietoto ziņu skaits gadā par jauniešiem aktuālām tēmām.
4. Rīcības virziens - starptautiskās sadarbības attīstīšana						
4.1.	Veicināt un atbalstīt starptautiskās labās prakses izmantošanu jaunatnes politikas pilnveidošanai					
4.1.1.	Apkopot un izplatīt ES un EP labās prakses piemērus jaunatnes jomā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Labās prakses piemēri katru gadu tiek apkopoti un publicēti portālā www.jaunatneslietas.lv . 2. Uz 2013.gadu ir sagatavoti vismaz 3 labās prakses piemēru apkopojumi jaunatnes jomā.
4.1.2.	Apkopot Latvijas labās prakses piemērus jaunatnes jomā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Latvijas labās prakses piemēri katru gadu tiek apkopoti un popularizēti ES un EP līmenī. 2. Ir nodrošināta informācijas sniegšana ES un EP dalībvalstīm, kā arī citām valstīm par Latvijas labo praksi jaunatnes jomā. 3. Uz 2013.gadu ir sagatavoti vismaz 3 labās prakses piemēru apkopojumi jaunatnes jomā.
4.2.	Nodrošināt Latvijas pārstāvniecību starptautiskajās institūcijās un sadarbības tīklos jaunatnes jomā					
4.2.1.	Nodrošināt Latvijas līdzdalību Baltijas jūras valstu padomes Jaunatnes lietu ekspertu grupā.	2009. - 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Apmeklēto darba grupu skaits.
4.2.2.	Nodrošināt Latvijas pārstāvju dalību ES Padomes Jaunatnes lietu darba grupā un ES pasākumos.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Apmeklēto pasākumu skaits.

4.2.3.	Nodrošināt dalību ES jaunatnes ģenerāldirektoru un jaunatnes ministru sanāksmēs.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Apmeklēto sanāksmju skaits.
4.2.4.	Nodrošināt līdzdalību ES un EP organizētajās kampaņās jaunatnes jomā.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Kampaņu skaits, kurās nodrošināta Latvijas līdzdalība.
4.2.5.	Nodrošināt līdzdalību EP un Eiropas Komisijas „Jaunatnes partnerības” izveidotajā Eiropas Jaunatnes politikas zināšanu centrā	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Apmeklēto sanāksmju skaits. 2. Informācijas apkopojumu skaits par Latvijas jaunatnes politiku.
4.2.6.	Nodrošināt Latvijas pārstāvju līdzdalību EP jaunatnes politikas izstrādē.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Apmeklēto sanāksmju skaits.
4.3.	Attīstīt divpusējo un daudzpusējo valstu sadarbību, tajā skaitā jaunatnes organizāciju sadarbību jaunatnes politikā.					
4.3.1.	Īstenot pasākumus saskaņā ar Protokolu par sadarbību jaunatnes politikas jomā starp Vācijas Federatīvās Republikas Federālo ģimenes, senioru, sieviešu un jaunatnes lietu ministriju un Latvijas Republikas Bērnu un ģimenes lietu ministriju (Noslēgts 2008.gada 31.oktobrī Maincā, Vācijā).	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1.Īstenoto pasākumu skaits. 2.Iesaistīto dalībnieku skaits.
4.3.2.	Īstenot pasākumus saskaņā ar Latvijas Flandrijas sadarbības protokolu un daudzpusējo sadarbības programmu (Lietuva, Latvija, Igaunija un Flandrija). (Noslēgts	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	1.Īstenoto pasākumu skaits. 2.Iesaistīto dalībnieku skaits.

	2009.gada 19.februārī, Briselē).					
4.3.3.	Nodrošināt jauniešu dalību starptautiskos pasākumos valsts aizsardzības jomā.	2009.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	AM		1. Apmeklēto pasākumu skaits ir vismaz 10 pasākumi gadā. 2. Pasākumu dalībnieku – Latvijas jauniešu skaits.

II. Apakšmērķis. Jauniešu līdzdalība un brīvā laika lietderīga izmantošana

Jauniešu līdzdalība ir viena no prioritātēm jaunatnes politikā Latvijā. Lai gan jauniešu aktivitāte pēdējo piecu gadu laikā ir palielinājusies, tas ir saistāms ar to, ka jaunieši ir vairāk informēti par līdzdalības iespējām un cenšas tās īstenot. Jauniešu aktivitāšu un līdzdalības līmenis nav atkarīgs tikai no jauniešu motivācijas un vēlmes, tas ir atkarīgs arī no valsts un pašvaldību jaunatnes politikas. Jaunieši līdzdarbojas jaunatnes politikas īstenošanā, iesaistoties neformālās izglītības iegūšanā un veicot brīvprātīgo darbu, darbojoties izglītības iestāžu pašpārvaldēs, izstrādājot un īstenojot projektus, kā arī citas iniciatīvas, piedaloties jaunatnes organizāciju, kā arī citu biedrību, nodibinājumu darbībā, iesaistoties jaunatnes politiku ietekmējošu valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī iesaistoties citās aktivitātēs, kas vērstas uz jauniešu līdzdalības veicināšanu jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā.

Lietderīgi izmantotam brīvajam laikam piemīt socializējoša un izglītojoša nozīme, ja tiek atrasta atbilstoši savām interesēm piemērota vide un joma, katram ir iespēja lietderīgi izmantot laiku, apgūstot jaunas prasmes un iegūstot jaunas zināšanas un iespaidus dažādās jomās. Valsts un pašvaldības veicina jauniešu neformālo izglītību, brīvprātīgo darbu, fiziskās aktivitātes un iesaistīšanos kultūras dzīvē kā būtiskus brīvā laika lietderīgas izmantošanas veidus.¹² Jauniešu brīvā laika kvalitatīvā izmantošanā ir svarīgi, lai jauniešiem neatkarīgi no mantiskā stāvokļa būtu iespējas īstenot savas intereses neformālajā izglītībā, brīvprātīgajā darbā, veicot fiziskās aktivitātes vai iesaistoties kultūras dzīvē, kā arī uzturot pozitīvus savstarpējos sociālos kontaktus, kas balstīti uz kopīgiem sociāli atbalstāmiem mērķiem un interesēm. Jauniešiem iesaistoties dažādās aktivitātēs savā brīvajā laikā, tiek attīstītas viņu iemaņas un prasmes, lai ļautu jauniešiem nākotnē iekļauties darba tirgū, veidot ģimenes un kļūt par pilnvērtīgiem un aktīviem pilsoniskās sabiedrības locekļiem.

Atbilstoši jaunatnes līdzdalības un brīvā laika lietderīgas izmantošanas būtiskākajiem aspektiem ir izvirzīti galvenie rīcības virzieni, noteikti rīcības virzienu uzdevumi un plānotie rezultāti.

Galvenie rīcības virzieni un plānotie darbības rezultāti jauniešu līdzdalības un brīvā laika lietderīgas izmantošanas dimensijā

5. Rīcības virziens - atbalsts jauniešu līdzdalībai. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Nodrošināts atbalsts jaunatnes organizāciju iniciatīvām un attīstībai, tajā skaitā no valsts budžeta.
- Pilnveidota jaunatnes organizāciju vienota klasifikācija un ieviests efektīvs mehānisms valstī jaunatnes organizāciju vienotai uzskaitēi un informācijas aktualizēšanai par tām.
- Palielinās jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā.
- Attīstās skolēnu un studentu pašpārvaldes.

6. Rīcības virziens - jauniešu brīvprātīgā darba attīstība. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Samazināti šķēršļi brīvprātīgā darba attīstībai.

---

¹² Jaunatnes likums.- 8. pants.

- Nodrošināts atbalsts jaunatnes organizācijām brīvprātīgā darba organizēšanai.
- Izveidots mehānisms brīvprātīgajā darbā iegūto prasmju atzīšanai neformālās izglītības ietvaros.
- Palielinās jauniešu motivācija iesaistīties brīvprātīgajā darbā.

7. Rīcības virziens - jauniešu iesaistīšanās fiziskajās aktivitātēs, sportā un kultūras dzīvē. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Palielinās pieejamība jauniešiem fizisko aktivitāšu un sporta veikšanai.
- Pilnveidota un nodrošināta izglītības iestādēs atbilstoša infrastruktūra un materiāltehniskais nodrošinājums un informatīvais atbalsts, kā arī daudzveidīgas bezmaksas iespējas bērniem un jauniešiem (tajā skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem) nodarboties ar fiziskām aktivitātēm.
- Veicināta minimālā „kultūras pakalpojumu groza¹³” pieejamība jauniešiem, piemērojot jauniešiem iespēju bez maksas vai ar attiecīgām atlaidēm apmeklēt izglītojošus profesionālās mākslas pasākumus.
- Jaunieši pastiprināti iesaistīti un izglītoti kultūras procesos un visā Latvijā pieaudzis kvalitatīvu bērnu un jauniešu kultūras pasākumu piedāvājums un pieprasījums.

8. Rīcības virziens - jauniešu iesaistīšanās bērnu un jauniešu nometnēs. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Pieejams vienots informatīvais resurss par bērnu un jauniešu nometnēm.
- Nodrošināts atbalsts bērnu un jauniešu nometņu organizēšanai, kā arī pilnveidota infrastruktūra bērnu un jauniešu nometņu organizēšanai.
- Palielinājusies jauniešu dalība bērnu un jauniešu nometnēs.
- Paaugstinājusies jauniešu motivācija savu brīvo laiku pavadīt pilnvērtīgi, aktīvi un lietderīgi.
- Aktualizēt (sasaistot ar jaunatnes politikas portālu www.jaunatneslietas.lv) vienotu informatīvu resursu, kur būtu savlaicīgi pieejama aktuāla informācija par bērnu un jauniešu nometnēm.

---

¹³ Kultūras pakalpojumu grozs - izlīdzinātas reģionālās atšķirības un nevienlīdzība starp dažādām iedzīvotāju sociālajām grupām kultūras pakalpojumu un produktu pieejamībā, nodrošinot minimālo „kultūras pakalpojumu grozu” visos valsts administratīvi teritoriālajos līmeņos.

Nr.p.k.	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Finansējums (Ls)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcija	Rezultatīvie rādītāji
5. Rīcības virziens - atbalsts jauniešu līdzdalībai						
5.1.	Nodrošināt jauniešiem iespēju līdzdarboties pirms jaunatnes politiku ietekmējoša lēmumu pieņemšanas valsts un pašvaldību mērogā, sekmēt jauniešu līdzdalību pārstāvniecības demokrātijā.					
5.1.1.	Nodrošināt jauniešiem iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Visas ministrijas	1. Notikušo diskusiju, darba grupu un konsultāciju skaits par jauniešu ietekmējošiem lēmumiem pirms to pieņemšanas. 2. Iesaistīto dalībnieku skaits.
5.1.2.	Atbalstīt jaunatnes organizāciju vietējā mēroga iniciatīvas un jaunatnes organizāciju projektus par jaunatnes līdzdalību, jaunatnes organizāciju attīstību vai jaunatnes organizācijas biedru piesaisti.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Atbalstīto jaunatnes organizāciju projektu skaits vismaz 15.
5.1.3.	Organizēt Latvijas jaunatnes politikas forumu.	2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	Pašvaldības / NVO Visas ministrijas/ Pašvaldības / NVO	1. Dalībnieku skaits. 2. Izstrādāto un ieviesto rekomendāciju skaits jaunatnes politikas pilnveidei.
5.1.4.	Organizēt Jaunatnes konsultatīvās padomes sanāksmes atbilstoši MK 02.12.2008. noteikumiem Nr.1018 "Jaunatnes konsultatīvās padomes nolikums".	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	AM/ LM/ IeM/ VM/ TM/ LPS/ NVO	Notikušo sanāksmju skaits.
5.1.5.	Organizēt Jaunatnes organizāciju konsultatīvās komisijas sanāksmes.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Katru gadu notiek vismaz 4 sanāksmes. 2. Dalībnieku skaits.

5.2.	Veicināt jaunatnes organizāciju attīstību un jauniešu līdzdalību tajās.					
5.2.1.	Atbalstīt jaunatnes organizāciju darbības pilnveidi atbilstoši Jaunatnes likuma 12.panta ceturtajai daļai.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Atbalstīto jaunatnes organizāciju skaits, kas atbilst Jaunatnes likuma 12.panta ceturtajā daļā noteiktajiem kritērijiem.
5.2.2.	Organizēt informatīvas kampaņas izglītības iestādēs par līdzdalību jaunatnes organizācijās.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA/ NVO	1. Informatīvo pasākumu skaits. 2. Izglītības iestāžu skaits, kurās īstenoti informatīvie pasākumi.
5.2.3.	Atbalstīt Latvijas Jaunatnes padomes ikgadējā kongresa norisi.	2011.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Atbalstīta Latvijas Jaunatnes padomes ikgadējā kongresa norise. 2. Kongresa dalībnieku skaits.
5.2.4.	10 jaunatnes organizāciju labās prakses piemēru popularizēšana.	2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA/ NVO	Sagatavots un izplatīts informatīvais materiāls jaunatnes organizāciju labās prakses popularizēšanai.
5.2.5.	Īstenot apmācības jauniešiem par jaunatnes organizācijas lomu pilsoniskajā sabiedrībā AJIA ietvaros.	2013.	Šveices finanšu instruments	IZM	NVO	1. Īstenoto apmācību skaits. 2. Iesaistīto jauniešu skaits apmācībās.
5.2.6.	12.augustu – starptautisko jauniešu dienu noteikt par valstiski atzīmējamo dienu.	2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Sagatavoti grozījumi likumā „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām”, kas paredz, ka 12.augusts – starptautiskā jauniešu diena ir valstiski atzīmējama diena.
5.3.	Veicināt jauniešu iniciatīvas un sabiedrisko aktivitāti, skolēnu un studentu pašpārvalžu darbību.					
5.3.1.	Pilnveidot pašpārvalžu darbību izglītības iestādēs, tajā skaitā sociālās korekcijas izglītības iestādēs.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Izstrādāti metodiskie ieteikumi izglītojamo pašpārvalžu darbības attīstībai. 2. Pašpārvaldēs iesaistīto jauniešu īpatsvars.
5.3.2.	Organizēt seminārus par izglītojamo pašpārvalžu darbību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	VISC	1. Pasākumu skaits. 2. Dalībnieku skaits.

5.3.3.	Izstrādāt vadlīnijas skolēnu pašpārvalžu lomas palielināšanai skolēnu projektu nedēļu organizēšanā.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	JSPA VISC/ JSPA	1. Izstrādātas vadlīnijas skolēnu pašpārvaldēm. 2. Projektu nedēļas organizēšanā iesaistīto skolēnu pašpārvalžu skaits.
5.4.	Pilnveidot jaunatnes organizāciju vienotu klasifikāciju un nodrošināt efektīvu mehānismu jaunatnes organizāciju vienotai uzskaiti un informācijas aktualizēšanai par tām valstī.					
5.4.1.	Iekļaut jaunatnes organizācijas biedrību un nodibinājumu klasifikatorā kā īpaša statusa organizācijas.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāti tiesību akta grozījumi.
5.4.2.	Izveidot jaunatnes organizāciju uzskaites un informācijas aktualizēšanas sistēmu.	2010.- 2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Sagatavoti grozījumi tiesību aktos, paredzot jaunatnes organizāciju uzskaites un informācijas aktualizēšanas sistēmu. 2. Izveidota jaunatnes organizāciju uzskaites sistēma.
6. Rīcības virziens - jauniešu brīvprātīgā darba attīstība						
6.1.	Samazināt šķēršļus brīvprātīgā darba īstenošanai.					
6.1.1.	Nodrošināt metodisko atbalstu jauniešu brīvprātīgā darba organizētājiem.	2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāts parauglīgums starp brīvprātīgā darba organizētāju un brīvprātīgo darba veicēju.
6.1.2.	Izstrādāt jauniešu brīvprātīgā darba valsts atbalsta sistēmu.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāta pilotprogramma, kuras ietvaros ir nodrošināta iespēja veikt brīvprātīgo darbu no divām nedēļām līdz vienam mēnesim kādā no Latvijas pašvaldībām, kura ir iesaistīta piloprogrammas īstenošanā.

6.1.3.	Veikt apmācības par Eiropas brīvprātīgā darba iespējām.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA	1. Apmācību skaits. 2. Apmācīto skaits. 3. Akreditēto uzņēmējorganizāciju un nosūtītājorganizāciju skaits. 4. 2013.gadā jauniešu skaits, kas iesaistījušies Eiropas brīvprātīgajā darbā, ir sasniedzis 60%.
6.1.4.	Izvērtēt iespēju piesaistīt starptautisku finansējumu jauniešu brīvprātīgā darba attīstīšanai.	2009.-2013.	ES struktūrfondu līdzekļi	IZM		Sagatavots projekta pieteikums jauniešu brīvprātīgā darba attīstīšanai.
6.2.	Popularizēt brīvprātīgā darba ieguvumus sabiedriskā labuma darbības jomās un veicināt jauniešu motivāciju veikt brīvprātīgo darbu.					
6.2.1.	Sagatavot informatīvos materiālus par jauniešu brīvprātīgo darbu.	2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Sagatavoto informatīvo materiālu skaits.
6.2.2.	Organizēt informatīvas kampaņas izglītības iestādēs par brīvprātīgo darbu.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Notikušo informatīvo kampaņu skaits. 2. Informēto jauniešu skaits. 3. Iesaistīto NVO skaits. 4. Prezentēto filmu skaits. 5. 2013.gadā jauniešu īpatsvars, kuri brīvprātīgo darbu ir veikuši vismaz vienu reizi, ir 63%. 6. 2013.gadā jauniešu īpatsvars, kuri apgalvo, ka nekad nestrādās bez atlīdzības, ir samazinājies līdz 18%.
6.2.3.	Sagatavot žurnālu „Brīvprātīgais” elektroniskā formā.	2011.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Izstrādāts un publicēts žurnāls „Brīvprātīgais” elektroniskā formā.

6.2.4.	Sagatavot grozījumus tiesību aktos, lai izsludinātu 5.decembri – starptautisko brīvprātīgo dienu par valstī atzīmējamo dienu.	2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	5.decembris izsludināts par valstī atzīmējamo dienu.
6.2.5.	Popularizēt brīvprātīgo darbu skolēnu projektu nedēļas ietvaros.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Notikušo pasākumu skaits.
6.2.6.	Popularizēt biedrības „brīvprātīgais.lv” brīvprātīgā darba datu bāzi.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Biedrības „brīvprātīgais.lv” datu bāzes apmeklētāju skaits. 2. Notikušo pasākumu skaits.
6.3.	Veicināt brīvprātīgajā darbā iegūto prasmju atzišanu neformālās izglītības ietvaros.					
6.3.1.	Veicināt, lai brīvprātīgā darba pieredze tiktu ņemta vērā, stājoties augstskolā.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Sagatavoti priekšlikumi augstākās izglītības iestādēm.
6.3.2.	Popularizēt Europass un Youthpass kā brīvprātīgajā darbā iegūto prasmju atzišanas instrumentu.	2011.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA/ Akadēmisko programmu aģentūra	Pasākumu skaits.
7. Rīcības virziens - jauniešu iesaistīšanās fiziskajās aktivitātēs, sportā un kultūras dzīvē						
7.1.	Nodrošināt jauniešiem iespēju iesaistīties fiziskajās aktivitātēs un sportā. Pilnveidot un nodrošināt izglītības iestādēs atbilstošu infrastruktūru un materiāltehnisko nodrošinājumu un informatīvo atbalstu, kā arī daudzveidīgas bezmaksas iespējas jauniešiem (tajā skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem) nodarboties ar fiziskām aktivitātēm, nodrošinot fizisko un garīgo spēju izkopšanu un pilnvērtīgu attīstību, kā arī veidojot izpratni par aktīvu, veselīgu dzīvesveidu.					
7.1.1.	Veidot un pielāgot pašvaldībās jauniešu aktīvās atpūtas laukumus.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības	Uz 2013.gadu no valsts budžeta līdzekļiem atbalstīti vismaz 47 pašvaldību projekti vides pielāgošanai jauniešu fizisko aktivitāšu nodrošināšanai.
7.1.2.	Īstenot jaunatnes sporta pasākumus un programmas.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Uz 2013.gadu īstenoti vismaz 440 sporta pasākumi un programmas. 2. Iesaistīto jauniešu skaits.

7.1.3.	Īstenot pasākumus saskaņā ar Nacionālo sporta attīstības programmu 2006.–2012.gadam, tajā skaitā sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu iesaistīšanai fiziskajās aktivitātēs.	2009.-2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības /NVO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansiāli atbalstītas kompleksas sporta sacensības, kas organizētas ar mērķi popularizēt sportu, veselīgu dzīvesveidu, kā arī noteikt labākās, sportiskākās pašvaldības. 2. Izstrādāta vienotu pasākumu sistēma bērnu un jauniešu fiziskās sagatavotības un attīstības rādītāju novērtēšanai. 3. Organizēta Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiāde reizi divos gados. 4. Organizēta Latvijas Jaunatnes ziemas olimpiāde katru gadu. 5. Nodrošināta sporta bāzu pieejamība sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām. 6. Finansēt tālākizglītības kursus sporta skolotājiem darbam sporta stundās ar bērniem un jauniešiem ar invaliditāti. 7. Sekmēta kvalitatīva un motivēta bērnu un jauniešu ar invaliditāti integrācija sporta stundās. 8. Uz 2013.gadu finansiāli atbalstītas 3 kompleksās jauniešu sporta sacensības.
7.1.4.	Nodrošināt Latvijas Jaunatnes sporta padomes darbību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Jaunatnes sporta padomes sanāksmju skaits.
7.1.5.	Nodrošināt, ka jauniešu sporta panākumi tiek vērtēti, balstoties uz individuāliem sasniegumiem.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		<ol style="list-style-type: none"> 1. Precizēts sporta standarts. 2. Sagatavoti metodiskie ieteikumi sporta skolotājiem.
7.2.	Veicināt kultūras pasākumu pieejamību, nodrošinot minimālā „kultūras pakalpojumu groza” pieejamību jauniešiem.					

7.2.1.	Izveidot kultūras „skolas somas” modeli kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai bērniem un jauniešiem visā Latvijā.	2012.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	KM		Izveidots kultūras „skolas somas” modelis kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai bērniem un jauniešiem visā Latvijā.
7.2.2.	Izveidot Latvijas kultūras kanonu, kas sabiedrībai (īpaši jaunatnei) pieejams digitālajā vidē.	2009.-2010.	Esošā budžeta ietvaros	KM		Izveidot Latvijas kultūras kanonu, kas sabiedrībai (īpaši jaunatnei) pieejams digitālajā vidē.
8. Rīcības virziens - jauniešu iesaistīšanās bērnu un jauniešu nometnēs						
8.1.	Nodrošināt jauniešiem iespēju pilnveidot zināšanas un prasmes nometnēs.					
8.1.1.	Nodrošināt nometņu metodisko vadību to darbības un satura uzlabošanai, jo īpaši sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Apmācīto nometņu vadītāju skaits.
8.1.2.	Sagatavot informācijas apkopojumu par bērniem un jauniešiem pieejamām nometnēm.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	VISC	Sagatavots informācijas apkopojums par bērnu un jauniešu nometnēm.
8.1.3.	Izstrādāt pilotprojektu āra nometņu izmantošanai kā resocializācijas līdzekli.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	VPD/ NVO	1. Izstrādāti grozījumi tiesību aktos. 2. Izstrādāts nometnes pilotprojekts. 3. Iesaistīto jauniešu skaits.
8.2.	Pilnveidot infrastruktūru, kas paredzēta bērnu un jauniešu nometnēm.					
8.2.1.	Atbalstīt projektus infrastruktūras pielāgošanai āra nometņu rīkošanai.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Pašvaldības / NVO	Atbalstīto projektu skaits.
8.3.	Novērst šķēršļus nometņu darbības attīstībai un uzlabot nometņu darbības kvalitāti.					
8.3.1.	Pārskatīt tiesību aktos, kas nosaka nometņu organizēšanas kārtību, izvirzītās prasības nometņu organizēšanai.	2009.-2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	VISC/ IEM/ ZM/ VM/ LM	Izstrādāti visi nepieciešamie tiesību akti, kuri nosaka nometņu darbību.

8.3.2.	Pilnveidot nometņu vadītāju profesionālo sagatavotību, tajā skaitā darbam ar sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem.	2009.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	VISC	1. Izstrādāto metodisko ieteikumu par nometņu organizēšanu skaits. 2. Apmācīto nometņu vadītāju skaits.
--------	---	-----------------	------------------------------	-----	------	--

III. Apakšmērķis - jauniešu sociāli ekonomiskās izaugsmes, konkurētspējas un iekļaušanās sabiedrībā veicināšana.

Pēc būtības jaunatnes politika ir starpnozaru politika, jo ikvienu jauniešu ietekmē lielākā daļa nozaru politiku ietvaros pieņemtie lēmumi un ikviena jaunieša dzīves kvalitāti būtiski ietekmē viņa sociāli ekonomiskā situācija. Jaunieša dzīves kvalitātes uzlabošanās ir tieši atkarīga no jaunieša sociāli ekonomiskās izaugsmes, konkurētspējas un no stāvokļa sabiedrībā. Tāpēc ir nepieciešams definēt būtiskākos starpnozaru aspektus, kas ietekmē jauniešu dzīves kvalitāti.

Atbilstoši jaunatnes pētniecības rezultātiem ir definēti galvenie rīcības virzieni, kuriem ir īpaši būtiski jaunatnes politikas ietvaros pievērst pastiprinātu uzmanību jauniešu sociāli ekonomiskās izaugsmes, konkurētspējas un iekļaušanās sabiedrībā veicināšanai, tāpat ir noteikti rīcības virzienu uzdevumi un plānotie rezultāti rīcības virzieniem.

Galvenie rīcības virzieni un plānotie darbības rezultāti jauniešu sociāli ekonomiskās izaugsmes, konkurētspējas un iekļaušanās sabiedrībā veicināšanas dimensijā

9. Rīcības virziens - jauniešu veselības situācijas uzlabošana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Jaunieši ir informēti un izglītoti par veselības veicināšanu, slimību profilaksi, kā arī reprodūktīvās un garīgās veselības jautājumiem.
- Ievērojot veselīgu dzīvesveidu, uzlabojas jauniešu veselības stāvoklis.
- Nodrošināta jauniešu (īpaši sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu) vajadzībām atbilstoša veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība.
- Latvijas izglītības iestādēs bērnu un jauniešu izglītošana veselības jomā notiek programmu veidā.
- Stabilizēta saslimstība ar atkarības problēmām bērnu un jauniešu, īpaši skolēnu vidū.
- Attīstīta un nodrošināta jauniešu veselības izglītības centru darbība reģionos, kas veic kvalitatīvus jauniešu veselības izglītošanas jautājumus, izmantojot vienaudžu izglītošanas metodi.¹⁴
- Bērniem un jauniešiem ir viedoklis, ka veselības aprūpes darbiniekiem ir uzlabojusies profesionalitātes, taisnīguma, vienlīdzības, solidaritātes un informācijas konfidencialitātes principu ievērošana veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā

10. Rīcības virziens - izglītošanās aspekti un mobilitātes programmas. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

¹⁴ Jauniešu veselības izglītības centrs – pašvaldības veidota iestāde (strukturvienība), kuras mērķis ir nodrošināt jauniešu informēšanu un izglītošanu par veselības, veselīga dzīves veida, kā arī saslimšanas profilakses jautājumiem. Centra funkcijas ir šādas:

- izglīto jauniešus par seksuālo, reprodūktīvo un garīgo veselību, atkarības profilaksi, pirmo palīdzību, higiēnas un citiem jauniešiem aktuāliem jautājumiem;
  - izglīto darbā ar jaunatni iesaistītas personas par jauniešu veselības veicināšanu;
  - sniedz jauniešiem nepieciešamas individuālās konsultācijas, nodrošinot psihologa, ginekologa un jaunatnes konsultanta pakalpojumus;
  - nodrošina, jauniešu grupu aktivitātes (diskusijas, akcijas, semināri un nodarbības);
  - nodrošina informatīvo materiālu izstrādi un izplatīšanu par jauniešu veselībai svarīgiem jautājumiem.
  - Dažreiz ir pieejamas konsultācijas neklātienē un karstais e-pasts.
- (Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2009.-2018.gadam 38., 39. lpp).

- Jauniešiem tiek nodrošināts plašs mūžizglītības, interešu izglītības un neformālās izglītības programmu piedāvājums.
- Jauniešiem nodrošināta sistemātiska karjeras izglītība un jau agrīnā bērna un jaunieša attīstības posmā tiek noteikta viņu interesēm un spējām vispiemērotākā nākotnes profesija.
- Nodrošināta neformālās izglītības ietvaros iegūto zināšanu un prasmju atzīšana.
- Veicināta jauniešu iesaistīšanās dažādās mobilitātes programmās.
- Atbalstīta jauniešu vienaudžu izglītošanas kustība jaunatnes jomā un par dažādiem jaunatnes politikas aspektiem.
- Attīstīta starpkultūru izglītība formālajā, neformālajā, speciālajā un interešu izglītībā bērniem un jauniešiem.
- Palielināts jauno vecāku zināšanu līmenis par vecāku atbildību un bērna audzināšanu.
- Nodrošināta izglītības pieejamība ieslodzītajiem un sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem.
- Veicināta kultūrizglītības pieejamība.
- Pilnveidota vides izglītības un izglītības ilgtspējīgai attīstībai kvalitāte un pieejamība, kā arī šo jomu mijiedarbība ar citām izglītības jomām.

11. Rīcības virziens - atbalsts jauniešu nodarbinātībai. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Nodrošināta jauniešu (tajā skaitā jauniešu ar invaliditāti) iesaiste aktīvajos nodarbinātības pasākumos un preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos¹⁵).
- Tiek nodrošinātas individuālas un grupu konsultācijas profesionālās piemērotības un karjeras izvēles jautājumos.
- Tiek nodrošināta jauniešu un jauniešu ar invaliditāti iesaiste īslaicīgos vasaras nodarbinātības pasākumos.
- Tiek nodrošināta profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sistēma jauniešiem ar invaliditāti.
- Palielinājies jauno uzņēmēju skaits.

12. Rīcības virziens - jauniešu uzvedības tiesiskie aspekti un vardarbības pret jauniešiem mazināšana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Samazināts jauniešu likumpārkāpumu un noziedzīgo nodarījumu skaits.
- Nodrošināta jauniešu, kas atrodas ieslodzījuma vietās, resocializācija.
- Samazinājies jauniešu skaits, kas cietuši no vardarbības un jebkāda veida diskriminācijas.

13. Rīcības virziens - jauniešu sociālās aizsardzības nodrošināšana. Īstenojot pasākumus rīcības virziena ietvaros ir plānots sasniegt šādus darbības rezultātus:

- Pilnveidots valsts atbalsta mehānisms jaunajām ģimenēm un jaunajiem vecākiem.
- Sekmēta jauno vecāku iespējas apvienot karjeru ar līdzdalību bērna audzināšanā un attīstībā.
- Nodrošināta valsts garantētu uzturlīdzekļu pieejamība jauniešiem, kuriem ir tiesības tos saņemt.
- Nodrošināta iespēja bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem augt ģimenē.
- Attīstīti „Pārejas (pusceļa) māju” pakalpojumi, lai ārpusģimenes aprūpes iestādēs ievietotie bērni saņemtu savām interesēm atbilstošus ārpusģimenes aprūpes pakalpojumus un būtu sagatavoti patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

¹⁵ Rādītāji 2013. un 2018. noteikti, ņemot vērā demogrāfiskās prognozes, kas liecina par būtisku jauniešu īpatsvara samazinājumu gan kopējā iedzīvotāju struktūrā, gan darbaspējīgo iedzīvotāju struktūrā

- Nodrošināts mērķtiecīgs atbalsts jauniešu patstāvīgas dzīves uzsākšanai pēc atrašanās bērnu aprūpes iestādēs.
- Attīstīta atbalstoša mājokļu politika jaunajām ģimenēm un jaunajiem vecākiem.
- Sekmēta bērnu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu pāreja pieaugušo statusā.

Nr.p.k.	Uzdevumi	Izpildes termiņš	Finansējums (Ls)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcija	Rezultatīvie rādītāji
9. Rīcības virziens - jauniešu veselības situācijas uzlabošana						
9.1.	Uzlabot jauniešu informētības un izglītības līmeni par veselības veicināšanu, slimību profilaksi, reproduktīvās un garīgās veselības jautājumiem.					
9.1.1.	„Onkoloģisko slimību kontroles programmas 2009.–2015.gadam”, plāna pamatnostādņu “Veselīgs uzturs (2003. – 2013.)” ieviešanai un pamatnostādņu „Iedzīvotāju garīgās veselības uzlabošana 2009.-2014.gadā” ietvaros īstenot informatīvi izglītojošus pasākumus.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	VM	NVO	Īstenoto informatīvi izglītojošo pasākumu skaits jauniešu veselības veicināšanai, informēšanai par veselīgu uzturu, reproduktīvo veselību, HIV/AIDS un garīgo veselību.
9.1.2.	Īstenot pasākumus Tabakas uzraudzības valsts programmas 2006. - 2010.gadam ietvaros.	2009.-2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	VM	Izglītoti izglītības iestāžu pedagogi un darbinieki par veselības mācības tēmu integrēšanu citos mācību priekšmetos.
9.1.3.	Īstenot apmācības jauniešiem par veselības jautājumiem AJIA ietvaros.	2013.	Šveices finanšu instruments	IZM	NVO	1. Īstenoto apmācību programmu skaits. 2. Apmācīto jauniešu skaits.
9.2.	Veicināt jauniešu veselīgu dzīvesveidu, samazinot bērnu un jauniešu dažāda veida atkarības (smēķēšana, alkohola, narkotisko vielu, azartspēļu, datora).					
9.2.1.	“Sabiedrības veselības stratēģijas ieviešanas rīcības programmas 2004.–2010.gadam”, „Onkoloģisko slimību kontroles programmas 2009.–2015.gadam” un “Tabakas uzraudzības valsts programmas	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	VM	NVO	Īstenoto pasākumu skaits, kas paredz samazināt alkohola, narkotisko un psihotropo vielu, tabakas un azartspēļu radīto kaitējumu, popularizējot veselību veicinošus ieradumus un veicot mērķtiecīgu profilaktisko darbu.

	2006.-2010.gadam” ietvaros īstenot pasākumus veselībai kaitīgo ieradumu īpatsvara mazināšanai.					
9.3.	Nodrošināt jauniešu vajadzībām atbilstošu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.					
9.3.1.	Izveidot pašvaldībās un informatīvi atbalstīt jauniešu izglītības un veselības centrus, kuros jauniešiem pieejamas bezmaksas speciālistu konsultācijas.	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	RAPLM/ Pašvaldības	1. 2011.gadā izveidots 1 jauniešu izglītības un veselības centrs. 2. Centra apmeklētāju skaits (vidēji mēnesī). 3. Uz 2013.gadu darbojas 4 izglītības un veselības centri.
9.3.2.	Veikt ģimenes ārstu un citu speciālistu informēšanu un izglītošanu par pacientu, t. sk. jauniešu, tiesībām (tiesības uz ārstniecību, tiesības izvēlēties ārstu, pacienta datu aizsardzība u.c.).	2010.- 2011.	Esošā budžeta ietvaros	VM		1. Īstenoto apmācību skaits. 2. Apmācīto ģimenes ārstu un citu speciālistu skaits.
9.4.	Veicināt Eiropas paktā par garīgo veselību un labklājību norādīto ieteikumu ieviešanu.					
9.4.1.	Īstenot pasākumus pamatnostādņēs “Iedzīvotāju garīgās veselības uzlabošana 2009. - 2014.gadā” ietvaros.	2010.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	VM		Īstenoti pasākumi kvalitatīvas un iedzīvotāju, t. sk. jauniešu, vajadzībām atbilstošas garīgās veselības aprūpes nodrošināšanā.
10. Rīcības virziens - izglītošanās aspekti un mobilitātes programmas						
10.1.	Nodrošināt jauniešiem plašu neformālās, vienaudžu un interešu izglītības piedāvājumu.					
10.1.1.	Īstenot pasākumus Izglītības attīstības pamatnostādņu 2007. - 2013.gadam ietvaros.	2009.- 2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Izstrādāto metodisko materiālu skaits interešu izglītībā, vides izglītībā, izglītībā ilgtspējīgai attīstībai un audzināšanas darbā. 2. Interešu izglītības iestāžu skaits. 3. Veikta interešu izglītības jomas izpēte piedāvājuma un pieprasījuma aspektā.

						<p>4. Veikto pētījumu skaits par interešu izglītības programmu pieejamību un piedāvājumu.</p> <p>5. Izstrādāto un ieviesto, uz pētījuma rezultātiem balstīto ieteikumu skaits.</p>
10.1.2.	Īstenot pasākumus programmas Mūzikas izglītības politikas pamatnostādņu 2007.-2013.gadam ieviešanai 2008.-2010.gadā ietvaros.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		<p>1. Nodrošināta izglītības un kultūras iestāžu telpu racionālu izmantošanu ar izglītības aktivitātēm nenoslogotajā laikā, nodrošinot ar telpām biedrības un nodibinājumus, kuras īsteno aktuālas izglītības programmas pēc pašvaldības pasūtījuma.</p> <p>2. Noslēgto līgumu ar izglītības un kultūras iestādēm skaits.</p> <p>3. Īstenoto pēc pašvaldības pasūtījuma aktuālas izglītības programmu skaits.</p>
10.1.3.	Īstenot pasākumus Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādņu 2006. - 2010.gadam ietvaros.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM		<p>1. Nodrošināt ieslodzīto tiesības uz izglītību.</p> <p>2. Pieeja izglītībai nodrošināta 100% ieslodzīto obligātās pamatizglītības vecumā.</p> <p>3. 25% no pārējiem ieslodzītajiem iesaistījušies dažāda veida izglītībā.</p> <p>4. Panākta vispārējās, profesionālās un interešu izglītības pieejamība visās 12 ieslodzījuma vietās.</p> <p>5. Palielināts vispārējās, profesionālās un interešu izglītības programmās vienlaikus iesaistīto ieslodzīto skaits.</p> <p>6. Pieaugums par 15% no kopējā ieslodzīto skaita, salīdzinot ar 2009.gadā izglītības programmās iesaistīto ieslodzīto skaitu.</p>

						7. Nodrošināts interešu izglītības programmu piedāvājums ieslodzījumu vietās. Uz 2013.gadu par 5% pieaudzis ieslodzīto skaits, kuriem ir pieejama interešu izglītība. 8. Radīta piemērota mācību vide ieslodzījuma vietās. 9. Nodrošināta interešu izglītības programmu mācību materiālu pieejamība ieslodzījumu vietās.
10.1.4.	Popularizēt Jaunsardzes kustību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	AM		1. Pasākumu skaits, kuros prezentē Jaunsardzes kustību. 2. Pasākumu dalībnieku skaits.
10.1.5.	Izveidot Jaunsardzes atbalsta punktus Jauniešu centros.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	AM	IZM/ Pašvaldības	Izveidoto atbalsta punktu skaits.
10.1.6.	Noteikt Jaunsardzes mācību programmas statusu.	2010.	Esošā budžeta ietvaros	AM	IZM	Noteikts Jaunsardzes mācību programmas statuss.
10.1.7.	Attīstīt un paplašināt Jaunsardzes kustības darbību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	AM		Jaunsardzes kustībā iesaistīto bērnu un jauniešu skaits: 2009. – 6700; 2010. – 6800; 2011. – 6900; 2012. – 7000; 2013. – 7500.
10.2.	Atbalstīt un attīstīt vienaudžu izglītošanas kustību dažādās jomās, kas ir saistītas ar jauniešu informēšanu un izglītošanu.					
10.2.1.	Izveidot vienaudžu izglītotāju tīklu.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Ir izveidots vienaudžu izglītotāju tīkls un atbalsta grupas visā Latvijā. 2. Vienaudžu izglītotāju tīkla aktivitāšu skaits. 3. Vienaudžu izglītotāju tīkla aktivitātēs

						iesaistīto jauniešu skaits.
10.3.	Izstrādāt vienotu modeli neformālās izglītības attīstīšanai un atzīšanai valsts mērogā, veicinot arī neformālās izglītības metožu izmantošanu formālajā izglītībā.					
10.3.1.	Izstrādāt vienotu modeli neformālās izglītības attīstīšanai un atzīšanai valsts mērogā. Saskaņā ar programmas Mūžizglītības politikas pamatnostādņu 2007.-2013.gadam ieviešanai 2008.-2010. gadā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāta neformālās izglītības atzīšanas un prasmju novērtēšanas metodika jauniešiem gadījumos, kur šī metodika ir atšķirīga no pieaugušo profesionālo kompetenču novērtēšanas metodikas.
10.3.2.	Īstenot aktivitātes Izglītības attīstības pamatnostādņu 2007.-2013.gadam ietvaros.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Izstrādāta metodika neformālā veidā iegūto profesionālo prasmju vērtēšanai un atzīšanai. 2. Paplašināta sabiedrības izpratne par neformālo izglītību, zināšanām, prasmēm un iemaņām, ko tā attīsta, neformālās izglītības vērtību. 3. Publikāciju masu medijos un informācijas materiālu skaits.
10.3.3.	Īstenot aktivitātes programmas „Mūžizglītības politikas pamatnostādņu 2007.-2013.gadam ieviešanai 2008.-2010.gadā” ietvaros.	2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA	1. Organizēta 1 informatīva kampaņa gadā. 2. Veicināta „Youthpass” atpazīstamība jauniešu un darba devēju vidū. 3. Izveidota jauna apmācību kursa koncepcija jaunatnes darbinieku prasmju attīstībai jaunatnes neformālās izglītības rezultātu novērtēšanā. 4. Izveidots apmācību kurss, kas tiek īstenots 3 reizes gadā. 5. Apmācību kursa dalībnieku skaits.
10.4.	Veicināt jauniešu mobilitāti (jo īpaši, kas veicina izglītošanos un brīvprātīgo darbu) un dalību dažādās mobilitātes					

programmās, vienlaicīgi samazinot šķēršļus to veiksmīgai izmantošanai.						
10.4.1.	Nodrošināt programmas „Jaunatne darbībā” īstenošanu Latvijā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA	1. Iesniegto jauniešu neformālās izglītības projektu skaits. 2. Atbalstīto jauniešu neformālās izglītības projektu skaits. 3. Jauniešu skaits, kas iesaistījušies ES neformālās izglītības programmas „Jaunatne darbībā” organizētajās apmācībās. Uz 2013.gadu jauniešu skaits, kas iesaistījušies JSPA apmācībās ir sasniedzis 2500.
10.4.2.	Popularizēt programmu „Jaunatne darbībā”.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA	1. Īstenoto aktivitāšu skaits. 2. Aktivitāšu dalībnieku skaits.
10.4.3.	Informēt jauniešus par Latvijas – Kanādas jauno pilsoņu apmaiņas programmu.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA	Apmaiņas aktivitātēs iesaistīto jauniešu skaits.
10.4.4.	Informēt jauniešus par mobilitātes iespējām „ERASMUS”, „COMENIUS”, „SOCRATUS”, „LEONARDO DA VINCI” u.c. ES programmu ietvaros	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Akadēmisko programmu aģentūra /Valsts izglītības attīstības aģentūra	1. Īstenoto aktivitāšu skaits. 2. Informēto jauniešu skaits.
10.4.5.	Atbalstīt jauniešu dalību ES izglītības mobilitātes projektos.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Akadēmisko programmu aģentūra /Valsts izglītības attīstības aģentūra	1. Mobilitātes programmās iesaistīto jauniešu skaits. 2. Īstenoto mobilitātes projektu skaits. 3. Uz 2013.gadu par 15% pieaudzis to jauniešu skaits, kuri piedalījušies Eiropas mobilitātes programmās.
10.5.	Nodrošināt karjeras izglītību jauniešiem, ar kuras palīdzību varētu jau agrīnā attīstības posmā palīdzēt noteikt bērna un jaunieša interesēm un spējām vispiemērotāko nākotnes profesiju.					
10.5.1.	Papildināt vispārējās izglītības audzināšanas programmu ar	2011.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāti grozījumi audzināšanas programmā par karjeras izglītības

	karjeras izglītības jautājumiem.					jautājumiem.
10.5.2.	Nodrošināt konsultācijas jauniešiem karjeras izvēles jomā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM		<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultāciju skaits jauniešiem karjeras izvēles jomā. 2. Uz 2013.gadu palielinājies konsultāciju skaits jauniešiem karjeras izvēles jomā. 3. Uz 2013.gadu palielinājies karjeras izglītības pasākumos iesaistīto jauniešu skaits.
10.5.3.	Nodrošināt karjeras konsultantu izglītošanu darbam ar jauniešiem.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	LM	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izglītošanas aktivitāšu skaits. 2. Izglītoto konsultantu skaits.
10.5.4.	Pilnveidot karjeras izglītību jauniešu motivētas un apzinātas tālākās izglītības iegūšanai un savas karjeras veidošanai.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		<ol style="list-style-type: none"> 1. Profesionālās pilnveides kursus karjeras izglītības īstenošanai laika posmā no 2009.-2013.gadam ik gadu apgūst 950 skolotāji. 2. Karjeras konsultanta kvalifikāciju ieguvuši valsts budžeta finansētajās studiju vietās vismaz 75 cilvēki laika posmā no 2008.-2010.gadam (ik gadu 25). 3. Vismaz divas reizes gadā organizētas karjeras attīstības atbalsta sistēmā iesaistīto dalībnieku sanāksmes aktuālo jautājumu apspriešanai un priekšlikumu izstrādei, organizēta vismaz viena konference karjeras attīstības atbalsta jomā. 4. Pilnveidots vai izstrādāts no jauna un izdots vismaz viens informatīvo vai metodisko materiālu komplekts karjeras izglītības īstenošanai, ieskaitot e-formā. 5. Uz 2013.gadu 25% no izglītības iestādēm ir izveidoti jauni mūsdienīgi

						informācijas un karjeras atbalsta centri.
10.6.	Attīstīt starpkultūru izglītību formālajā, neformālajā, speciālajā un interešu izglītībā jauniešiem.					
10.6.1.	Papildināt pamatizglītības un vispārējās izglītības standartu ar starpkultūru izglītības jautājumiem.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Izstrādāti grozījumi pamatizglītības un vispārējās izglītības standartos par starpkultūru izglītības jautājumiem.
10.6.2.	Atbalstīt jauniešu starpkultūru izglītības projektus.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	JSPA	Atbalstīto projektu skaits.
10.7	Nodrošināt jauno vecāku izglītošanu.					
10.7.1.	Izglītēt jauniešus (jaunos vecākus) par bērnu emocionālo audzināšanu programmas „Bērnu emocionālā audzināšana” ietvaros, īpašu uzmanību pievēršot gados jauno vecāku apmācībai speciālistu apmācībai darbam ar šiem vecākiem.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM	NVO	1. Izglītoto jauniešu skaits. 2. Izglītoto speciālistu skaits darbam ar gados jauniem vecākiem.
10.8.	Nodrošināt neformālās izglītības pieejamību ieslodzītajiem un sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem.					
10.8.1.	Nodrošināt izglītības pieejamību ieslodzītajiem saskaņā ar Programmu Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādņu 2006. – 2012. gadam īstenošanai.	2009.-2012.	Esošā budžeta ietvaros	TM	IeVP/ IZM	Pieņemts normatīvais akts, kurā noteikti visi nepieciešamie pasākumi ieslodzīto izglītības attīstīšanai, t.sk. neformālās izglītības attīstībai.
10.9.	Veicināt kultūrizglītības lomu jauniešu mūzikas izglītības kontekstā.					
10.9.1.	Pastiprināti iesaistīt un izglītēt kultūras procesos bērnus un jauniešus.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	KM	IZM/ Pašvaldības / NVO	Uzsākta un sekmēta sadarbība ar valsts, pašvaldību institūcijām un NVO, veicinot un paplašinot izpratni par profesionālās mākslas un profesionālās ievirzes kultūrizglītības nozīmi bērnu un jauniešu attīstībā, izstrādājot piedāvājumus un ieteikumus KM Rīcības plāna izstrādei.

10.9.2.	Veidot mūsdienīgu, dinamiskai sabiedrības attīstībai un darba tirgus vajadzībām pielāgoties spējīgu profesionālo un profesionālās ievirzes kultūrizglītības sistēmu.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	KM	IZM/ Pašvaldības	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināta un dotēta 145 pašvaldību profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas skolu darbība, ar kopējo audzēkņu skaitu – 23385. 2. Dotētas divu pašvaldību dibinātas profesionālās vidējās mākslas vidusskolas: Daugavpils Mākslas vidusskola “Saules skola” un Valmieras Mākslas vidusskola. 3. Nodrošinātas un finansētas 14 profesionālās vidējās izglītības profesionālās mācību iestādes: 2051 audzēkņi apgūst profesionālās vidējās izglītības programmas un 2839 audzēkņi – profesionālās ievirzes izglītības programmas mūzikā, mākslā un horeogrāfijā.
10.9.3.	Pastiprināt kultūras un kultūrizglītības lomu jauniešu ar dažāda veida traucējumiem sociālās nevienlīdzības mazināšanā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	KM	IZM	Nodrošinātas mūzikas (profesionālās ievirzes) izglītības ieguves iespējas 20 izglītojamiem programmā „Mūzikas apmācība bērniem ar īpašām vajadzībām” Pāvula Jurjāna mūzikas skolā (Rīga).
10.9.4.	Nodrošināt un paplašināt kultūras un radošās industrijas izglītības ieguldījumu radošas un konkurētspējīgas sabiedrības veidošanā Latvijā.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	KM	LPS/ RAPLM/ IZM/ NVO	<p>Sekmēta sadarbība ar valsts, pašvaldību institūcijām, NVO, uzņēmējiem, plašsaziņas līdzekļiem, paplašinot izpratni par kultūras un radošās industrijas izglītību bērnu un jauniešu attīstībā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sadarbībā ar Dizaina informācijas centru īstenoti vismaz 1 projekts dizaina izglītībā katru gadu; ▪ sadarbībā ar nozares augstskolām īstenoti vismaz 4 projekti kultūras un radošās industrijas izglītībā katru gadu;

						<ul style="list-style-type: none"> sadarbībā ar radošās industrijas uzņēmējiem īstenoti vismaz 4 projekti radošajā industrijā katru gadu.
11. Rīcības virziens - atbalsts jauniešu nodarbinātībai						
11.1.	Sekmēt jauniešu – bezdarbnieku (t.sk. ar invaliditāti) integrēšanos darba tirgū, pilnveidojot viņu pamatprasmes, kas nepieciešamas sekmīgai integrācijai darba tirgū.					
11.1.1.	Atbalstīt jauniešus bezdarbniekus un iesaistīt aktīvajos nodarbinātības un preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM		1. Atbalstīto jauniešu skaits. 2. Pasākumu skaits.
11.1.2.	Veikt darba tirgum atbilstošu jauniešu motivēšanu mācīties un profesionālo orientāciju.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM IZM	LM, NVA	1.Mācību programmu un metodisko materiālu skaits. 2. Karjeras konsultāciju skaits. 3. Konsultēto jauniešu skaits.
11.1.3.	Veicināt ieslodzīto jauniešu iesaistīšanu profesionālās izglītības apgūšanā saskaņā ar Programmu Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādņu 2006. – 2012. gadam īstenošanai.	2009.-2012.	Esošā budžeta ietvaros	TM		1. Ieslodzīto jauniešu skaits, kuri ir iesaistīti profesionālās izglītības apgūšanā. 2. Īstenoto profesionālās izglītības programmu skaits.
11.2.	Pilnveidot un nodrošināt pieejamu finanšu, metodisko un informatīvo atbalsta mehānismu jauniešiem, kas vēlas uzsākt komercdarbību, īpaši valsts atbalstītajos prioritārajos uzņēmējdarbības virzienos un inovācijās.					
11.2.1.	Atbalstīt jauniešu komercdarbību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM	EM	1. Atbalsta pasākumu skaits jauniešu komercdarbības veicināšanai. 2. Pasākumos iesaistīto jauniešu skaits.
11.2.2.	Ieviest darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma prioritātes „Uzņēmējdarbības veicināšana” pasākuma „Uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes” aktivitātes	2009.-2013.	ES Struktūrfondu līdzekļi	EM		1. 2009.gadā iesaistītas 900 personas. 2. 2013.gadā iesaistītas 2 250 personas.

	„Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai”.					
11.3.	Sekmēt drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus jauniešu nodarbināšanā, kā arī darba tiesību ievērošanu.					
11.3.1.	Informēt jauniešus par darba aizsardzības jautājumiem.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM	LM, Valsts darba inspekcija/ Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība/ Latvijas Darba devēju konfederācija	1. Informēšanas aktivitāšu skaits. 2. Jauniešu informētības līmenis par darba aizsardzības jautājumiem ir palielinājies. 3. Uz 2013.gadu 80% jauniešu ir informēti par darba tiesību un darba drošības jautājumiem.
11.3.2.	Informēt jauniešus par darba tiesībām.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM	LM, Valsts darba inspekcija/ Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība/ Latvijas Darba devēju konfederācija	1. Informēšanas aktivitāšu un pasākumu skaits. 2. Dalībnieku skaits 3. Jauniešu skaits, kuri strādā bez darba līguma, ir samazinājies. Uz 2013.gadu konstatēto gadījumu skaits, kad jaunieši strādā bez darba līgumiem, nepārsniedz 60.
11.3.3.	Īstenot pasākumus programmas „Mūžizglītības politikas pamatnostādņu 2007.-2013.gadam ieviešanai 2008.-	2009.-2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	LM, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība	Izstrādāti 20 darba aizsardzības apmācību moduļi (programmas) profesionālajās izglītības iestādēs ar mērķi radīt priekšnoteikumus jauniešu un jauno

	2010.gadā” ietvaros.					darbinieku izglītošanai par darba aizsardzības jautājumiem
11.4.	Sekmēt jauniešu ar invaliditāti profesionālo rehabilitāciju, profesionālās izglītības ieguvu un iekļaušanos darba tirgū.					
11.4.1.	Īstenot profesionālās rehabilitācijas programmas jauniešiem ar invaliditāti.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM		1.Īstenoto profesionālās rehabilitācijas programmu skaits. 2.Iesaistīto jauniešu skaits.
11.4.2.	Pielāgot profesionālās izglītības iestādes izglītības ieguvei jauniešiem ar invaliditāti.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Pielāgoto iestāžu skaits.
11.4.3.	Nodrošināt subsidētās darba vietas jauniešiem ar invaliditāti.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM		1. Subsidēto darba vietu skaits. 2. Nodarbināto jauniešu skaits.
11.4.4.	Iesaistīt jauniešus ar invaliditāti nodarbinātības pasākumos.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM		Jauniešu ar invaliditāti skaits, kas ir iesaistīti aktīvajos nodarbinātības pasākumos.
11.5.	Sekmēt iespējas jauniešu praksei pie darba devēja un prakšu kvalitātes attīstību.					
11.5.1.	Īstenot pasākumus programmas Mūžizglītības politikas pamatnostādņu 2007.-2013.gadam ieviešanai 2008.-2010.gadā.	2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	EM	1. Sadarbībā ar valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām veicināt studējošo nodrošināšanu ar prakses vietām. 2. Nodrošināto prakses vietu skaits.
11.5.2.	Atbalstīt portāla www.prakse.lv popularizēšanu.	2012.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Atbalstīta portāla popularizēšana un pilnveide. 2. Portāla apmeklētāju skaita pieaugums.
11.6.	Nodrošināt jauniešus ar informāciju par nodarbinātības iespējām un jauniešu-nodarbināto tiesībām, pienākumiem un atbildību.					
11.6.1.	Popularizēt Eiropas darba mobilitātes portālu EURES jauniešu vidū.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	LM, NVA	1. Portāla popularizēšanas aktivitāšu skaits. 2. Konsultāciju skaits par portāla EURES lietošanu. 3. Portāla apmeklētāju skaita pieaugums.
11.6.2.	Attīstīt sadarbību starp NVA reģionālajiem centriem un jauniešu centriem ar mērķi sniegt	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	Lm, NVA/ Pašvaldības	1. Jauniešu centru skaits, kuros ir pieejama informācija par NVA sniegtajiem pakalpojumiem.

	jauniešiem nepieciešamo informāciju.					2. Jauniešu centru skaits, kuros notiek aktivitātes sadarbībā ar NVA reģionālajiem centriem.
12. Rīcības virziens - jauniešu uzvedības tiesiskie aspekti un vardarbības pret jauniešiem mazināšana						
12.1.	Jauniešu deviantas un delikventas uzvedības profilakses un uzvedības korekcijas nodrošināšana.					
12.1.1.	Pilnveidot sociālās korekcijas izglītības programmas paraugus.	2009.-2010.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	IEM/ Izglītības iestādes	1. Pilnveidoto sociālās korekcijas izglītības programmu skaits. 2. Īstenoto sociālās korekcijas izglītības programmu skaits. 3. Iesaistīto jauniešu skaits. 4. Iestāžu skaits, kurās programmas tiek īstenotas.
12.1.2.	Pilnveidot pedagoģiskās korekcijas izglītības programmu paraugus.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Pilnveidoto izglītības programmu skaits. 2. Iesaistīto izglītojamo skaits.
12.1.3.	Nodrošināt speciālistu (psihologs, psihiatrs, narkologs u.c.) pieejamību jauniešiem un jauniešu vecākiem jaunieša uzvedības problēmu risināšanai.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Sniegto konsultāciju skaits.
12.1.4.	Nodrošināt nosacīti notiesāto, nosacīti pirmstermiņa no soda atbrīvoto un nosacīti no kriminālatbildības atbrīvoto jauniešu uzraudzību un sociālās uzvedības korekciju, kas vērsta uz recidīvu veicinošo problēmu risināšanu.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM	VPD	1. Jauniešu skaits, kuriem veikts recidīvu veicinošo problēmu novērtējums attiecīgajā gadā. 2. Jauniešu skaits, kuri atrodas VPD uzraudzībā attiecīgajā gadā. 3. Jauniešu skaits, kuri iesaistīti VPD īstenotajās sociālās uzvedības korekcijas programmās.
12.1.5.	Nodrošināt iespēju jauniešiem iesaistīties izlīgumā, apmācot un iesaistot izlīguma vadīšanā jauniešus vecumā no 18 – 25	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM	VPD	Jauniešu skaits, kas iesaistīti izlīguma vadīšanā kā brīvprātīgie starpnieki.

	gadiem kā brīvprātīgos starpniekus.					
12.1.6.	Informēt sabiedrību par nepilngadīgo brīvības atņemšanas soda izpildes mērķiem, uzdevumiem, līdzdalības formām un Latvijai saistošo starptautisko dokumentu prasībām, izmantojot TM un IeVP mājas lapas (Atbilstoši Programmai Nepilngadīgo brīvības atņemšanas soda un apcietinājuma izpildes politikas pamatnostādņu 2007. – 2013. gadam īstenošanai.)	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM		TM un IeVP publiskajās mājas lapās ievietoto informatīvo paziņojumu skaits.
12.2.	Ievērojami samazināt jauniešu administratīvo un civiltiesisko pārkāpumu un noziedzīgo nodarījumu skaitu.					
12.2.1.	Nodrošināt informatīvos pasākumus izglītības iestādēs par jauniešu civiltiesisko, administratīvo un kriminālo atbildību.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IEM		1. Informatīvo pasākumu skaits. 2. Informēto jauniešu skaits.
12.2.2.	Nodrošināt informatīvos pasākumus jauniešu centros par jauniešu civiltiesisko, administratīvo un kriminālo atbildību.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IEM	IZM/ Pašvaldības / NVO	1. Informatīvo pasākumu skaits. 2. Informēto jauniešu skaits.
12.3.	Jauniešu, kas atrodas ieslodzījuma vietās resocializācijas, kā arī brīvā laika lietderīgas izmantošanas veicināšana.					
12.3.1.	Nodrošināt ieslodzīto jauniešu resocializāciju saskaņā ar brīvības atņemšanu notiesāto resocializācijas koncepcijā	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM		1. Resocializācijas programmu skaits. 2. Resocializācijas programmās iesaistīto jauniešu skaits. 3. Uz 2013.gadu resocializācijas

	noteikto.					programmu skaits ir 22. 4. Resocializācijas programmās iesaistīto jauniešu īpatsvars sasniedzis 10% pret kopējo iesaistīto skaitu ieslodzījuma vietās.
12.3.2.	Lai pilnveidotu preventīvo pasākumu kvalitāti un daudzveidību, kā arī popularizētu saturīga brīvā laika pavadīšanu, veicināt VP teritoriālo policijas struktūrvienību sadarbību ar Jaunsardzi.	2010.-2011.	Esošā budžeta ietvaros	IEM	VP/ Jaunsardzes centrs	1. Uzlabota VP teritoriālo struktūrvienību sadarbība ar Jaunsardzi, iesaistot tajā jauniešus. 2. Iesaistīto jauniešu skaits.
12.3.3.	Izstrādāt un īstenot resocializācijas programmu nepilngadīgo ieslodzīto adaptācijas veicināšanai un suicidālās uzvedības profilaksei un veikt šīs programmas aprobāciju.	2010.-2011.	Esošā budžeta ietvaros	TM	IeVP	1. Izstrādāta un aprobēta resocializācijas programma nepilngadīgo ieslodzīto adaptācijas veicināšanai un suicidālās uzvedības profilaksei. Uzsākta programmas īstenošana. Programmas vadīšanā apmācīti 40 darbinieki. 2. Veikta ieslodzījuma vietu personāla apmācība izstrādātās programmas vadīšanā un programma ieviesta praksē.
12.3.4.	Nodrošināt kvalificēta personāla darbam ar nepilngadīgajiem ieslodzījumā sagatavošanu atbilstoši starptautisko dokumentu prasībām.	2011.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM		1. Speciālistu, kas strādā ar nepilngadīgajiem ieslodzījuma vietās, apmācības pasākumu skaits un apmācīto personu skaits. 2. Mācību centra īstenoto apmācību gaitā no jauna ieviestu priekšmetu skaits.
12.3.5.	Īstenot pasākumus „Nepilngadīgo brīvības atņemšanas soda un apcietinājuma izpildes politikas pamatnostādņu 2007.–	2011.	Esošā budžeta ietvaros	TM	IZM/ LM/ pašvaldības/ NVO	Izstrādāts programmas projekts pamatnostādņu īstenošanai un virzīts apstiprināšanai MK.

	2013.gadam” ietvaros.					
12.4.	Jauniešu, kas atrodas sociālās korekcijas izglītības iestādēs brīvā laika lietderīgas izmantošanas veicināšana					
12.4.1.	Izstrādāt pilotprojektu jaunatnes organizāciju darbam ar jauniešiem sociālās korekcijas izglītības iestādēs.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Pilotprojekta izstrādē iesaistīto jaunatnes organizāciju skaits.
12.4.2.	Atbalstīt jauniešu informācijas punktu veidošanu sociālās korekcijas iestādēs.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		Sociālās korekcijas izglītības iestādēs ir izveidoti jauniešu informācijas punkti.
12.5.	Aizsargāt jauniešus pret vardarbīgām darbībām un jebkāda veida diskrimināciju.					
12.5.1.	Nodrošināt personām līdz 18 gadiem, kuras cietušas no vardarbības, sociālās rehabilitācijas iespējas.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	LM	IZM	Personu līdz 18 gadiem skaits, kurām tika nodrošināti rehabilitācijas pakalpojumi.
12.5.2.	Nodrošināt vardarbības pret jauniešiem mazināšanas izglītības programmas izstrādi un ikgadēju apmācību īstenošanu.	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM		1. Apmācību programmu skaits. 2. Iesaistīto jauniešu skaits.
12.5.3.	Izstrādāt priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos, kas veicina nepilngadīgā aizsardzību no prettiesiskām darbībām pret dzīvību, veselību, dzimumneaizskaramību un tikumību.	2009.-2011.	Esošā budžeta ietvaros	TM	VPD	Izstrādāti priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos, kas veicina nepilngadīgā aizsardzību no prettiesiskām darbībām pret dzīvību, veselību, dzimumneaizskaramību un tikumību.
12.6.	Sekmēt audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu kā alternatīvu kriminālsodam					
12.6.1.	Izglītot tiesnešus par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu jauniešiem.	2009.	Esošā budžeta ietvaros	TM	TA/ LTMC	1. Apmācīto tiesnešu skaits: 2009. gadā tiesnešu mācību programmā rajona (pilsētas) tiesu tiesnešiem (tiesnešiem ar stāžu virs viena gada un tiem tiesnešiem, kuri skata) a) krimināllietas; b) civilīetas

						un krimināllietas) ir paredzēta viena nodarbība „Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošana un medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi”.
						2. 2009.gada ietvaros par šo tēmu ir apmācīts 141 rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis.
12.6.2.	Izglītēt amatpersonas, kas organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs un kriminālsoda - piespiedu darbs nepilngadīgajiem izpildi.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM	VPD	Īstenotas VPD darbinieku, kuri īsteno audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa-sabiedriskais darbs nepilngadīgajiem kriminālsoda – piespiedu darbs nepilngadīgajiem izpildes organizēšanu, apmācības bērnu tiesību aizsardzības jautājumos.
13. Rīcības virziens - jauniešu sociālās aizsardzības nodrošināšana.						
13.2.	Nodrošināt valsts garantētu uzturlīdzekļu pieejamību jauniešiem, kuriem ir tiesības tos saņemt.					
13.2.1.	Nodrošināt valsts garantētu uzturlīdzekļu pieejamību jauniešiem, kuriem ir tiesības tos saņemt.	2009.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM	UGF	Atbalstīto jauniešu, kuriem ir tiesības tos saņemt, skaits.
13.2.2.	Palielināt bērna vecumu, līdz kuram tiek maksāti uzturlīdzekļi bērna uzturam no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, līdz 19 gadu vecumam, ja bērns turpina izglītību profesionālās vai vidējās vispārējās izglītības iestādē ¹⁶ .	2010.-2013.	Esošā budžeta ietvaros	TM		Jauniešu skaits, kuriem izmaksāti uzturlīdzekļi
13.3.	Veicināt atbalstu jauniešu patstāvīgas dzīves uzsākšanai un sekmīgai integrācijai nodarbinātībā pēc atrašanās bērnu aprūpes					

¹⁶ Konceptija par uzturlīdzekļu izmaksu no Uzturlīdzekļu garantiju fonda bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, ja viņi turpina izglītošanos, apstiprināta Ministru kabinetā 2008. gada 3. decembrī, rīkojums Nr. 767.

iestādēs.						
13.3.1.	Atbalstīt jaunatnes organizāciju projektus aprūpes iestādēs jauniešu pamatprasmju attīstībai.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	1. Atbalstīto projektu skaits. 2. Iesaistīto jauniešu skaits.
13.3.2.	Izstrādāt un īstenot programmu jauniešiem par patstāvīgas dzīves uzsākšanu pēc sociālās aprūpes iestādēm.	2013.	Esošā budžeta ietvaros	IZM	NVO	Izstrādāta un īstenota programma jauniešiem par patstāvīgas dzīves uzsākšanu pēc sociālās aprūpes iestādēm

Programmas ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

	2009. gads	2010. gads	2011. gads	2012. gads	2013. gads
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos:					
1.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0	0
1.2. speciālais budžets;					
1.3. pašvaldību budžets					
2. Izmaiņas budžeta izdevumos:					
2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0	0
2.2. speciālais budžets;					
2.3. pašvaldību budžets					
3. Finansiālā ietekme:					
3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0	0
3.2. speciālais budžets;					
3.3. pašvaldību budžets					
4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Nav attiecināms				

Turpmākās rīcības raksturojums

Nr. p.k.	Rīcības raksturojums	Izpildes termiņš
1.	IZM ir atbildīgā institūcija par programmas īstenošanas koordināciju un sadarbībā ar Jaunatnes konsultatīvo padomi – par programmas īstenošanas uzraudzību.	2009.-2013.gads
2.	IZM sagatavo un izglītības un zinātnes ministrs iesniedz noteiktā kārtībā MK vidusposma ziņojumu par programmas īstenošanu.	2011.gada 1.aprīlis
3.	IZM iekļauj informāciju par programmas izpildes rezultātiem Jaunatnes politikas pamatnostādņu 2009.-2018.gadam vidusposma novērtējumā.	2014.gada 1.maijs

Izglītības un zinātnes ministre

T.Koķe

Vīza: Valsts sekretārs

M.Gruškevics

07.07.2009 11:14

10 248

N.Rogaļeva, 67047857

natalja.rogaleva@izm.gov.lv

E.Bajaruns, 67047926

edgars.bajaruns@izm.gov.lv